

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๖๕/๒๕๖๘

เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรม อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย
กรณีร้องเรียนว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพรดำเนินการโดยไม่ชอบ
ด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ต้องขังถูกยกเลิกการพักการลงโทษ

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร ที่ ๑

หัวหน้ากลุ่มคุมประพฤติเชิงพื้นที่ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร ที่ ๒

พนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร ที่ ๓

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องร้องเรียนทางไปรษณีย์ผ่านเรือนจำจังหวัดชุมพร ตามคำร้องที่ ๔๑/๒๕๖๘
ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ว่า

๑.๑ ผู้ต้องขังในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก
๒๗ ปี ๖ เดือน คงเหลือโทษจำคุก ๓ ปี ๔ เดือน ได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุ
พิเศษและถูกปล่อยตัวจากเรือนจำเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ โดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขระหว่าง
การพักโทษ ซึ่ง ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวมาโดยตลอด

๑.๒ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๓ ให้ ไปรายงานตัวที่สำนักงาน
คุมประพฤติจังหวัดชุมพรและขอตรวจปัสสาวะ โดยใช้อุปกรณ์ทดสอบสารเสพติดที่หาซื้อได้ทั่วไป
ตามร้านขายยา ผลการทดสอบพบว่าขึ้นแถบสี ๒ แถบ (ผลลบ/ไม่พบสารเสพติด) แต่ผู้ถูกร้องที่ ๓ กลับ
แจ้งว่าขึ้นแถบสี ๑ แถบ คือ ตรวจพบสารเสพติด ยืนยันว่าตนไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จึงขอให้
ผู้ถูกร้องที่ ๓ ส่งตัวอย่างปัสสาวะไปตรวจที่โรงพยาบาลของรัฐเพื่อยืนยันผลที่แน่นอน แต่ผู้ถูกร้องที่ ๓
เพิกเฉยไม่ดำเนินการตามคำขอ

๑.๓ ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้สอบปากคำ ซึ่ง ให้การว่าไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
พร้อมลงลายมือชื่อในเอกสารสอบปากคำ จากนั้นเวลา ๑๕.๐๐ น. ถูกส่งตัวไปควบคุมที่เรือนจำ
จังหวัดชุมพร ทราบในภายหลังว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ และที่ ๓ ได้รายงานการคุมประพฤติของ ให้

/ผู้ถูกร้องที่ ๑ ...

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ทราบว่า ตรวจพบสารเสพติดให้โทษในปัสสาวะของ ████████ และระบุว่า ████████ ให้ปากคำว่าได้เสพยาเสพติดกับเพื่อนอีก ๖ คน ทั้งที่ ████████ ไม่เคยให้ปากคำในลักษณะดังกล่าว ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงรายงานให้เรือนจำจังหวัดชุมพรทราบ เป็นเหตุให้ ████████ ถูกควบคุมตัวกลับเข้าเรือนจำอีกครั้ง ผู้ร้องเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสามเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานดังต่อไปนี้

๒.๑ รายการเอกสาร พยานหลักฐานจากการตรวจสอบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ หนังสือเรือนจำจังหวัดชุมพร ที่ ชพ ๐๐๒๕/๔๓๙๑ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๗ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมเอกสารประกอบด้วย

๑) สำเนารายงานการคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร เลขทะเบียนที่ พ.๔๖/๒๕๖๖

๒) สำเนาหนังสือสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร ที่ ชพ ๐๐๒๕/๒๓๑๓ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ และที่ ชพ ๐๐๒๕/๒๒๗๔ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗ ถึงผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดชุมพร

๓) สำเนาหนังสือผู้ร้อง ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพรผ่านเรือนจำจังหวัดชุมพร

๔) สำเนาหนังสือสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร ที่ ชพ ๐๐๒๕/๓๖๖๘ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ ถึงผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดชุมพร

๕) สำเนาหนังสือผู้ร้อง ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพรผ่านเรือนจำจังหวัดชุมพร

๖) สำเนาหนังสือผู้ร้อง ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒.๑.๒ บันทึกถ้อยคำของผู้ร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๘

๒.๑.๓ บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกร้องที่ ๓ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๘

๒.๑.๔ บันทึกการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด
ชุมพร เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๘

๒.๑.๕ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(สำนักงาน ป.ป.ช.) ประจำจังหวัดชุมพร ลับ ที่ ปช ๐๐๔๐ (ชพ)/๐๔๑๓ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๘
ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๖ หนังสือสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร ที่ ชพ ๐๐๒๕/๒๕๒๙ ลงวันที่
๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ถึง เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๒ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบ

๒.๒.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

ปรากฏตามความเป็นมาในข้อ ๑ และผู้ร้องให้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า
หลังจากเหตุการณ์ตามคำร้อง ████████ ได้ร้องทุกข์ไปยังสถานีตำรวจภูธรเมืองชุมพรเพื่อให้ดำเนินคดี
กับผู้ถูกร้องทั้งสาม และทราบว่าพนักงานสอบสวนได้ส่งเรื่องไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชุมพร
เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจแล้ว

๒.๒.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

๑) ████████ จำเลยในคดีหมายเลขดำที่ ████████ คดีหมายเลขแดงที่
██████ ของศาลจังหวัดเกาะสมุย ในความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ (เมทแอมเฟตามีน)
ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ๒๗ ปี ๖ เดือน เป็นนักโทษเด็ดขาดของ
เรือนจำจังหวัดตรัง ได้รับการปล่อยตัวพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖
และจะพ้นโทษและพ้นจากการพักการลงโทษในวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๙ ในระหว่างพักการลงโทษ
มีเงื่อนไขในการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ปรากฏตาม
หนังสือสำคัญพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ เรือนจำจังหวัดตรัง ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำนวน
๑๓ ข้อ ดังนี้

(๑) ต้องเดินทางไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติที่สำนักงาน
คุมประพฤติจังหวัดชุมพร ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับการปล่อยตัว

(๒) ให้อยู่กับมารดาที่บ้านพักตำบลสลุ อำเภอนาทวี จังหวัดชุมพร

(๓) ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

(๔) ให้ประกอบอาชีพสุจริต

(๕) ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำและคำตักเตือนของพนักงานคุมประพฤติ

และเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการแก้ไขฟื้นฟู

(๖) ห้ามออกนอกเขตท้องที่จังหวัดชุมพร

/(๗) ห้ามประพฤติ ...

- (๗) ห้ามประพาดดินในทางเสื่อมเสีย
- (๘) ห้ามเกี่ยวข้องกับสารระเหย วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตหรือประสาท หรือยาเสพติดให้โทษทุกประเภท
- (๙) ห้ามเยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องขัง ผู้ต้องกักขัง หรือผู้ต้องกักอื่นที่ไม่ใช่ญาติ
- (๑๐) ห้ามคบหาสมาคมกับบุคคลที่อาจนำไปสู่การกระทำผิดอีก
- (๑๑) เงื่อนไขพิเศษ (ไม่มี)
- (๑๒) ผู้ได้รับการพักการลงโทษจะต้องแสดงหนังสือสำคัญนี้ต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือเจ้าพนักงานเรือนจำ เมื่อมีการเรียกให้แสดง
- (๑๓) คณะอนุกรรมการมีมติกำหนดให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (EM) จนกว่าจะพ้นโทษ

๒) ████████ ได้เดินทางไปพบพนักงานคุมประพฤติที่สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร และรับทราบเงื่อนไขการคุมประพฤติตามหนังสือสำคัญพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเรือนจำจังหวัดตรัง จากนั้นได้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติและเข้าร่วมกิจกรรมที่สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพรจัดขึ้น จนกระทั่งในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๗ ได้ไปรายงานตัวครั้งที่ ๖ ปรากฏข้อมูลตามบันทึกการรับรายงานตัวรายบุคคล ในข้อที่ ๒ ที่พนักงานคุมประพฤติบันทึกไว้และ ████████ ได้ลงลายมือชื่อไว้แล้วว่า ยังคงคบหาสมาคมกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษบ้าง พนักงานคุมประพฤติได้กล่าวตักเตือนไม่ให้คบหาสมาคมอีก และกำชับให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติอย่างเคร่งครัด ในวันเดียวกันพนักงานคุมประพฤติได้ตรวจปัสสาวะเพื่อตรวจหาสารเสพติดให้โทษ ผลการตรวจปรากฏผลลบ ๑ ในชุดทดสอบ ซึ่งสันนิษฐานว่า ████████ อาจเสพเมทแอมเฟตามีนมาก่อน แต่เพื่อเป็นการให้โอกาส พนักงานคุมประพฤติจึงได้บันทึกผลการตรวจสอบหาสารเสพติดว่าให้ผลลบ และได้นัดมาตรวจปัสสาวะอีกครั้งในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๗ ซึ่งในวันดังกล่าวการตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดให้ผลเป็นลบ

๓) เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๗ ████████ ได้ไปรายงานตัวรวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมการทำงานบริการสังคมแบบกลุ่ม โดยก่อนการรับรายงานตัว พนักงานคุมประพฤติได้ขอตรวจปัสสาวะ แต่ ████████ อ้างว่าไม่สามารถปัสสาวะได้ พนักงานคุมประพฤติให้ไปตักน้ำและกลับมาแจ้งเมื่อพร้อมปัสสาวะ จากนั้น ████████ นำส่งปัสสาวะที่บรรจุในขวดเพียงเล็กน้อย พนักงานคุมประพฤติจึงแจ้งว่า หากไม่ได้ให้พนักงานคุมประพฤติควบคุมการเก็บปัสสาวะตามขั้นตอนที่ถูกต้อง จะไม่อาจนำตัวอย่างปัสสาวะดังกล่าวมาทดสอบได้และแจ้งให้ ████████ เก็บปัสสาวะใหม่ แต่จนกระทั่งหมดเวลาทำการ ████████ แจ้งว่าปัสสาวะไม่ได้ พนักงานคุมประพฤติจึงนัดให้มาพบอีกครั้งในวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ แต่ ████████ ไม่มาพบพนักงานคุมประพฤติโดยไม่ได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ

๔) เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ พนักงานคุมประพฤติได้โทรศัพท์ไปหา มารดา ████████ ในฐานะผู้อุปการะเพื่อติดตามให้มารายงานตัว เมื่อ ████████ มารายงานตัวจึงตรวจปัสสาวะ และผลการตรวจหาสารเสพติดประเภทแอมเฟตามีนปรากฏว่าผลเป็นบวก ซึ่งมีการบันทึกข้อมูลในแบบ บันทึกการตรวจหาสารเสพติดในตัวอย่างปัสสาวะที่ ████████ ลงชื่อไว้แล้วว่า “ขอปฏิเสธว่าไม่ได้เสพยาบ้า แต่ร่วมอยู่กับกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๗” โดยมีข้อมูลเพิ่มเติมในบันทึกการรับรายงานตัวรายบุคคลว่า “ผู้ถูกคุมประพฤติปฏิเสธว่าไม่ได้เสพยาบ้า แต่นั่งรวมอยู่ในกลุ่มของเพื่อนในละแวกบ้านที่ชักชวนกันไปหาของป่าในเขตพื้นที่ ████████ ตำบลสลุย และได้ดื่มน้ำดื่ม พิษกระท่อมร่วมกับเพื่อนทั้งหมด ๖ คน โดยในกลุ่มเพื่อนทั้งหมดได้เสพเมทแอมเฟตามีนหลายครั้ง”

๕) การปฏิบัติต่อ ████████ โดยการเก็บปัสสาวะเพื่อตรวจหาสารเสพติด เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๔ (๖) เมื่อพฤติการณ์เกี่ยวกับการคุมความประพฤติปรากฏข้อมูลว่า ผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติ กล่าวคือ ยังคบหาสมาคมกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษบ้าง ตามข้อมูลการรับรายงานตัวในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๗ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติตาม กฎกระทรวงกำหนดประโยชน์ของนักโทษเด็ดขาด และเงื่อนไขที่นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการลดวัน ต้องโทษจำคุกหรือพักการลงโทษจำคุกและได้รับการปล่อยตัวต้องปฏิบัติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๒ (๒) และตามหนังสือสำคัญพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษของเรือนจำจังหวัดตรัง ข้อ ๑๐ ที่ห้ามคบหาสมาคมกับบุคคลที่อาจนำไปสู่การกระทำผิดอีก แต่พนักงานคุมประพฤติได้ให้โอกาสแก่ ████████ ในการแก้ไขปรับปรุงตนเองและได้ว่ากล่าวตักเตือนไม่ให้คบหาสมาคมกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก รวมทั้งกำชับให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติอย่างเคร่งครัด

๖) ต่อมาในการรายงานตัวในวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ ปรากฏข้อมูลว่า ████████ อยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และกลุ่มเพื่อนร่วมกันเสพเมทแอมเฟตามีน พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงว่า ████████ ยังคงกระทำผิดเงื่อนไข ดังนั้น การเก็บปัสสาวะเพื่อตรวจยืนยันผลจึงไม่มีผลทำให้การกระทำผิดเงื่อนไขการคุมประพฤติดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป พนักงานคุมประพฤติกจึงประสานเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดชุมพรมารับตัว ████████ กลับไปยังเรือนจำจังหวัดชุมพร และได้มีหนังสือแจ้งผลการคุมประพฤติให้เรือนจำจังหวัดชุมพรและกรมราชทัณฑ์ทราบ ซึ่งต่อมารมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือที่ ยธ ๐๗๐๓.๓/๕๑๖ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ แจ้งว่าคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย การพักการลงโทษในคราวประชุม ครั้งที่ ๘/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ มีมติเห็นชอบให้ส่ง เพิกถอนการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ ████████ ตามจำนวนวันที่ได้รับการพักการลงโทษทั้งหมด และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอนุมัติให้ส่งเพิกถอนการพักการลงโทษอีกชั้นหนึ่งแล้ว เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๗

๒.๒.๓ ข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชุมพรชี้แจงว่า [redacted] ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีกับ ผู้ถูกร้องทั้งสามในข้อหาเป็นเจ้าของพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด และเป็นเจ้าพนักงานที่กระทำความผิดฐานใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด รวมทั้งความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสารรับเอกสาร หรือกรอกข้อความลงในเอกสารโดยรับรองเอกสาร ซึ่งข้อเท็จจริงอันเป็นเอกสารนั้น มุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นเท็จ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๑ และมาตรา ๑๖๒ โดยพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองชุมพรส่งเรื่องไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชุมพร เพื่อพิจารณา ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘ เรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

๓. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องทั้งสามได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีทำให้ [redacted] ถูกยกเลิกการพักการลงโทษ หรือไม่ โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๖๘^๑ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ข้อ ๕^๒ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ข้อ ๙^๓ วางหลักไว้ว่า บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย จะถูกลิดรอนเสรีภาพของตนไม่ได้ การกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิและ

/เสรีภาพ ...

^๑ มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

ฯลฯ

ฯลฯ

การค้นตัวบุคคลหรือกระทำการอันใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิ หรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกาย จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๓ รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนยุติธรรมโดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

^๒ ข้อ ๕ บุคคลใดจะถูกทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติหรือการลงทัณฑ์ที่ทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือหยามเกียรติ์ไม่ได้

^๓ ข้อ ๙ บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย บุคคลจะถูกจับกุมหรือควบคุมโดยอำเภอใจไม่ได้ บุคคลจะถูกลิดรอนเสรีภาพของตนไม่ได้ ยกเว้นโดยเหตุและโดยเป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

เสรีภาพในชีวิตหรือร่างกายจะกระทำไม่ได้ ยกเว้นโดยเหตุและเป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

๓.๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๔ (๖)^๔ และประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจหรือทดสอบว่าผู้รับการตรวจหรือทดสอบมียาเสพติดอยู่หรือไม่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙^๕ วางหลักว่า พนักงานคุมประพฤติมีหน้าที่จัดการหรือดำเนินการเกี่ยวกับตัวผู้ถูกควบคุมประพฤติ เช่น ถ่ายภาพ พิมพ์ลายนิ้วมือ ตรวจร่างกาย ให้เก็บตัวอย่างปัสสาวะรวมทั้งสิ่งหรือจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติ รับการตรวจหรือทดสอบว่ามีการเสพยาเสพติดในร่างกายหรือไม่ ในกรณีที่ผลการตรวจยาเสพติดให้ผลบวก ตามคู่มือหรือการทดสอบ ให้พนักงานคุมประพฤติแจ้งผลการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะให้ผู้รับการตรวจหรือทดสอบทราบ

๓.๓ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า

๓.๓.๑ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๓ นัดให้ [REDACTED] ไปรายงานตัวและทำกิจกรรมเพื่อสังคม โดยขอตรวจสอบสารเสพติดและเก็บตัวอย่างปัสสาวะของ [REDACTED] แต่ผู้ถูกร้องที่ ๓ สงสัยในตัวอย่างปัสสาวะที่ [REDACTED] ส่งให้ จึงไม่ได้ตรวจทดสอบตัวอย่างปัสสาวะนั้นและให้ [REDACTED] มาทดสอบและเก็บตัวอย่างอีกครั้งในวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ แต่ [REDACTED] ไม่ไปพบตามที่นัดหมาย โดยไปพบผู้ถูกร้องที่ ๓
ในวันที่ ...

^๔ มาตรา ๑๔ ให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น และโดยเฉพาะให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑.๓๑

๑.๓๑

(๖) จัดการหรือดำเนินการเกี่ยวกับตัวผู้ถูกสืบเสาะและพินิจหรือผู้ถูกคุมความประพฤติ เช่น ถ่ายภาพ พิมพ์ลายนิ้วมือ ตรวจร่างกาย เก็บตัวอย่างปัสสาวะ เส้นผม หรือขน เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์บุคคลและเป็นฐานข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟู รวมทั้งสิ่งหรือจัดให้ผู้ถูกสืบเสาะและพินิจหรือผู้ถูกคุมความประพฤติในคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อว่าบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รับการตรวจหรือทดสอบว่ามียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ทั้งนี้ การตรวจหรือทดสอบเกี่ยวกับยาเสพติดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

^๕ มาตรา ๙ ในกรณีผลการตรวจยาเสพติดให้ผลบวก ตามคู่มือวิธีการตรวจหรือทดสอบของเครื่องมือหรือชุดน้ำยาตรวจสอบ ให้พนักงานคุมประพฤติแจ้งผลการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะให้ผู้รับการตรวจหรือทดสอบทราบ หากผู้รับการตรวจหรือทดสอบให้การปฏิเสธว่าไม่ได้เสพยาหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดแต่อย่างใด ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้พนักงานคุมประพฤติสอบถามและบันทึกรายละเอียดการให้ถ้อยคำของผู้รับการตรวจหรือทดสอบไว้ในแบบบันทึกการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะหรือกระดาษบันทึกข้อความ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้รับการตรวจหรือทดสอบและลายมือชื่อของพนักงานคุมประพฤติผู้ควบคุมการเก็บปัสสาวะตามแบบที่กรมคุมประพฤติกำหนด

(๒) ให้พนักงานคุมประพฤติปิดขวดปัสสาวะของผู้รับการตรวจหรือทดสอบ พร้อมทั้งผนึกปากขวดด้วยแถบกาวย โดยมีลายมือชื่อของผู้รับการตรวจหรือทดสอบกำกับไว้และให้พนักงานคุมประพฤติรีบส่งตัวอย่างปัสสาวะไปยังหน่วยงานที่รับตรวจเพื่อตรวจยืนยันผล

๔. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุม ด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๔๑ /๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ จึงมีมติ ให้ยุติเรื่อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๙ (๓) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง และส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป รวมถึงให้แจ้งข้อสังเกตตามข้อ ๓.๕ ไปยังกรมคุมประพฤติ เพื่อพิจารณาต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์

นางปรีดา คงแป้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์

นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้

นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ